

kunstigt høje kornpris i fællesmarkedet (og de hertil svarende højere priser på andre landbrugsprodukter).

Den høje kornpris i EF betyder, at indtjeningen pr. ha med nugældende prisforhold vil blive ca. 1300 kr. højere end den, man ville få ved et verdensmarkedsprinsniveau. Da „eksportarealet“ er på ca. 1,9 mia ha, betyder det, at fortjenesten for Danmarks vedkommende ville være ca. 2,5 mia kr. Når dette beløb er større end de tidligere omtalte 1,9 mia kr., landbrugseksportens værdi ventes forøget med ved medlemskab, skyldes det, at vi gennem baconprisen på det britiske marked for tiden opnår en vis overpris for korn i forhold til verdensmarkedsprisen. Denne overpris må vi antagelig give afkald på, hvis vi ikke kommer i EF. Med den generelle prisstigningstendens, der er regnet med i det foregående, vil fordelene på de 2,5 mia kr. ved overgangsperiodens udløb beløbe sig til ca. 2,9 mia kr.; men det skal tilføjes, at vi naturligvis ikke har nogen garanti for, at fællesmarkedspriserne vedvarende vil være så meget højere end verdensmarkedspriserne. De 2,9 mia kr. skal reduceres med bidrag til EF's budget på ca. 0,8 mia kr. i 1978 for at nå frem til det samfundsmæssige tab, der således bliver ca. 2,1 mia kr. Hvis indtjeningen i landbruget i dag var så høj, at arbejdskraft og kapital fik samme aflønning som i andre erhverv, ville en fremskyndet afvandring fra landbruget resultere i et vist tab på kortere sigt, fordi arbejdskraft og kapital ikke uden videre kan omstilles til anden produktion. Fortjenesten i landbruget er imidlertid lavere end i de fleste andre erhverv og inden for visse områder så dårlig, at der er fordele at hente ved en hurtig overflytning.

Landbrugets faste investeringer har i de senere år beløbet sig til ca. 2 mia kr. årligt. Landbrugets andel i erhvervslivets samlede faste nyinvesteringer i forhold til landbrugets andel i erhvervenes samlede bruttofaktorindkomst er mere end det dobbelte af, hvad der f. eks. gælder for industriens vedkommende. Arbejdskraftforbruget i forhold til produktionen er samtidigt lidt større i landbruget end i industrien.

Hertil kommer, som tidligere nævnt, at aldersfordelingen i landbruget gør en reduktion af arbejdsstyrken ret gnidningsfri, fordi der mindre bliver tale om at skifte erhverv,

men om at ny tilgang må søge andre erhverv i stedet for landbruget.

Det synes derfor rimeligt at antage, at en reduktion af ressourcerforbruget i landbruget svarende til den mængdemæssige nedgang i produktionen på ca. 15 pct., som i det foregående skønnes at ville finde sted, hvis vi vælger at holde os uden for EF, kan finde sted uden tab.

Konklusion.

Det samfundsmæssige tab ved at give afkald på EF-medlemsskabets landbrugsfordele bliver således væsentlig mindre end den tidligere nævnte forskel på 3,6 mia kr. i 1978 mellem landbrugseksporten (ekskl. bidrag til EF's budget) i medlemssituationen og landbrugseksporten, hvis vi holder os udenfor. Tabet bliver sandsynligvis 2,1 mia kr., svarende til forskellen mellem „eksportarealets“ høstudbytte til EF's kornpriser og verdensmarkedets kornpris med fradrag af budgetbidrag til EF.

Industrien.

Industrieksportens udvikling.

Industrieksporten (bortset fra kød- og mælkekonserver, der er under EF's landbrugsordninger) steg fra 4½ mia kr. i 1961 til 17½ mia kr. i 1971. Det er næsten en firdobling i løbet af de sidste 10 år. Det er således på industriområdet, dansk eksports udviklingsmuligheder ligger. 12 pct. af industrieksporten gik i 1971 til Storbritannien, 42 pct. til de øvrige EFTA-lande (heraf 36 pct. til de nordiske lande), 19 pct. eksporteredes til fællesmarkedet og 27 pct. til den øvrige verden. Storbritannien og EF aftager således mindre end en tredjedel af industrieksporten. Fra 1961 til 1971 er industrieksporten steget med 14 pct. i årligt gennemsnit. Eksportstigningen til EFTA har bl. a. i kraft af EFTA's toldfrihed for industrivarer været stærkest, 17 pct. i årligt gennemsnit; men stigningen i industrieksporten til EF-landene har imidlertid også været betydelig, 13 pct. i gennemsnit årligt, selvom den danske eksport har måttet overvinde EF's toldhindringer.

Det viser, at toldgrænser på industriområdet ikke har haft tilsvarende hæmmende virkninger på samhandelen, som EF's landbrugsordninger har haft for den danske